

Катерина Вікторівна ГОРБУНОВА,

викладач кафедри кримінального процесу

та організації досудового слідства факультету №1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1120-2682>

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ОЗНАК НЕЗАКОННОГО ПОЛЮВАННЯ

Всім відомий факт, що полювання – це вид людської діяльності, промисел або розвага, який пов'язаний з пошуком, переслідуванням здобичі, деяких видів тварин, птахів, який удосконалюється та розвивається разом із вдосконаленням знарядь за засобів полювання. Окремо можна зупинитися на тому, що відбувається масове знищення звіра та дикої тварини при порушенні правил полювання, оскільки поступово це перетворюється на спортивний вид змагання, який призводить до втрати окремих видів, птахів, тварин що прямопропорційно пов'язано зі змінами екологічного стану нашої планети. Чинний кримінальний кодекс України, далі КК (ст. 248 «Незаконне полювання») містить тлумачення самого поняття незаконного полювання, яке має на увазі під собою що це порушення правил полювання, якщо воно заподіяло істотну шкоду, а також незаконне полювання в заповідниках або на інших територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, або полювання на звірів, птахів чи інші види тваринного світу, що занесені до Червоної книги України [1]. В чому ж полягає небезпека незаконного полювання, та яку шкоду воно приносить. Відповідь на дане питання на нашу думку полягає в тому, що безконтрольне та довільне видобування звірів, птахів, тварин призводить до зменшення їх кількості у природному середовищі, що в свою чергу гальмує процеси їх поновлення та руйнує баланс в загальній екосистемі.

На наше переконання, зазначене потребує процесів стримування у вигляді системної діяльності протидії та попередження вчинення даної категорії кримінальних правопорушень. Для організації стримуючої системної діяльності виникає необхідність у аналізі та виділенні криміногенних ознак спроб вчинення кримінальних правопорушень для створення більш ефективної протидії даним категоріям правопорушень. Само по собі незаконне полювання тягне за собою лише адміністративну відповідальність, яка кваліфікується за ст. 85 КУпАП [2]. Отже, здійснення даного діяння на заборонених об'єктах, територіях природно-заповідного фонду а також, при заподіянні істотної шкоди, тягне за собою кримінальну відповідальність за рахунок підвищеної суспільної небезпеки.

Згідно примітки до ст. 248 КК України під «істотною шкодою» в цій статті розуміється спричинення майнової шкоди, що заподіяла матеріальні збитки, які у двісті п'ятдесят і більше разів перевищують неоподатковуваний мінімум доходів громадян. Постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2022 р. № 575 «Про затвердження спеціальних такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд» [3] визначається шкода, заподіяна тваринному світу.

Варто зауважити, що згідно постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довкілля» від 10.12.2004 №17, істотною шкодою, зокрема, можуть бути визнані: зникнення того чи іншого виду тварин у певній місцевості; знищення місць компактного проживання та розмноження звірів і птахів, їхніх жител, споруд; руйнування об'єктів природного середовища; знищення тварин, відтворення яких з урахуванням особливостей або чисельності того чи іншого виду (видів) пов'язане зі значними труднощами; тощо [4].

Не можна не погодитися з А.В. Калініною, яка зауважує, що головним призначенням кримінологічної характеристики злочинності загалом, та її видів, зокрема, є виокремлення саме тих параметрів, що найяскравіше розкривають її сутність [5, с. 26] та прийти до висновків, що рівень даних кримінологічної характеристики індивідуальний для кожного окремого кримінального правопорушення. Крім того, ще однією характеризуючою ознакою незаконного полювання можна віднести структуру злочинності, яка ґрунтується на кримінологічних, кримінально-правових, соціально-демографічних ознаках. Окремо слід виділити кримінально-правові ознаки, які виділяють кримінальні правопорушення за ступенем тяжкості, суб'єктом вчинення, способом і знаряддям злочинного посягання, формою вини, місцем вчинення кримінального правопорушення, об'єктом посягання, видом і розміром призначення покарання та повторністю притягнення до кримінальної відповідальності.

Таким чином, проведене дослідження кримінально-правових ознак кримінального правопорушення незаконного полювання свідчить про необхідність подальшого наукового дослідження. Водночас, з указанного питання можна дійти до висновку, що поряд з ознаками об'єктивної сторони, які проявляються у формі діяння порушення правил полювання, окрему та особливу увагу слід приділяти факультативним ознакам незаконного полювання таким як: місце вчинення кримінального правопорушення, час, спосіб, засоби та знаряддя його вчинення. Саме завдяки факультативним ознакам

можна правильно розмежувати склади злочинів та відмежувати їх від складів інших кримінальних правопорушень.

Список бібліографічних посилань: 1. Інтернет ресурс Верховної Ради України, Кримінальний кодекс України, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n1661>. 2. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1-212-24) : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 15.06.2022). 3. Про затвердження спеціальних такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2022 № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/575-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.06.2022). 4. Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довкілля : Постанова Верховного суду України від 10.12.2004 № 17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0017700-04#Text> (дата звернення: 15.06.2022). 5. Калініна А. В. Злочинність іноземців та осіб без громадянства в Україні: кримінологічна характеристика і стратегія запобігання : монографія. Харків : Право, 2019. 303 с.

Аліна Романівна ГОРБУНОВА,

*слідчий слідчого відділення відділу поліції 2
Харківського районного управління поліції 1
Головного управління Національної поліції в Харківській області*

Катерина Вікторівна ГОРБУНОВА,

*викладач кафедри кримінального процесу
та організації досудового слідства
Харківського національного університету
внутрішніх справ факультету №1;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1120-2682>*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБРАННЯ ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ В РЕЖИМІ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Обрання запобіжного заходу під час досудового розслідування є необхідною мірою для визначення належної поведінки підозрюваного, обвинуваченого або засудженого, яке здійснюється з метою швидкого розкриття кримінальних правопорушень, забезпечення збереження доказів по кримінальному провадженню, встановлення